

TEIN4citizens – Engaging civil society in cross-border regions for the future of Europe

Què significa ser ciutadà de la UE?

Drets humans, drets ciutadans, drets i obligacions

Quins drets humans i cívics tinc com a ciutadà de la UE? Quines institucions o instruments de la UE els protegeixen? I quin paper crec que hauria de tenir la UE en aquest sentit en el futur? En una conferència celebrada a Belfast (Irlanda del Nord) l'11 de març de 2019, representants d'organitzacions de la societat civil, acadèmics, ciutadans i representants del govern i d'organismes públics van debatre aquestes qüestions. En el context de les actuals negociacions del Brexit, participants d'Irlanda del Nord-Irlanda i altres regions frontereres europees van compartir les seves idees, temors i propostes per al futur d'Europa.

En general, va quedar clar que, a la llum del context històric del conflicte d'Irlanda del Nord, que va culminar amb l'Acord de Divendres Sant de 1998, els participants concedeixen gran importància al paper de la UE en el suport al procés de pau a la illa d'Irlanda. Per tant, molts participants estaven ansiosos i preocupats per com es protegiran els seus drets humans i cívics en el futur, ja sigui com a ciutadans de la UE o de tercers països que viuen a la regió fronterera entre Irlanda del Nord i Irlanda.

Protecció dels drets dels ciutadans de la UE en l'Europa del futur

A la futura Europa, imaginada pels participants en la conferència, es respectaran els drets humans i cívics de tots els ciutadans de la UE. D'una banda, el Dret de la UE i les institucions europees tenen un paper crucial en la protecció d'aquests drets. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea, en interpretar la Carta dels Drets Fonamentals de la UE¹, però també altres institucions de la UE, com el Parlament Europeu, són importants garants de la protecció dels drets humans i cívics, que són la base dels valors europeus i de la construcció de la pau a Irlanda i en altres regions europees en conflicte. D'altra banda, el Conveni Europeu de Drets Humans² i la Carta Europea de Drets socials³ elaborada pel Consell d'Europa són instruments útils en aquest àmbit. Així doncs, el paper del Tribunal Europeu de Drets Humans a la resolució de les suposades violacions dels drets civils i polítics establerts en el Conveni Europeu de Drets Humans és part integrant de la visió dels participants sobre la futura Europa, encara que també van destacar la necessitat que les institucions de la UE examinin detingudament l'aplicació de les seves directives i drets sobre el terreny.

"Cal adonar-se que els drets
equivalen a la pau."

En l'àmbit local, el dret a la llibertat de moviment és un valor important incorporat a la vida quotidiana de les persones. Des del punt de vista dels ciutadans que viuen a la regió fronterera entre Irlanda del Nord i Irlanda, és important preservar el dret a treballar, estudiar i viure en un altre país de la UE; a més, els programes de finançament de la UE han tingut un gran impacte a la regió fronterera irlandesa i, per tant, són un element central del futur d'Europa per a molts participants. Els programes de pau de la UE i els seus valors subjacents, per exemple, van ser crucials per al procés de pau a l'illa d'Irlanda. Per tant, en el futur, la UE hauria de seguir donant suport a aquests programes.

No obstant això, per garantir la protecció dels drets dels ciutadans, el programa PEACE PLUS proposat hauria d'incloure un suport específic a un enfocament de la consolidació de la pau basat en els drets humans. En l'àmbit local, es diu que les associacions que defensen els drets humans i cívics tenen un

paper important que desenvolupar en la defensa de l'aplicació dels instruments i la legislació de la UE en l'aplicació d'un enfocament basat en els drets a les qüestions socials i econòmiques.

1. Obstacles identificats

En debatre sobre la protecció dels drets humans i cívics a escala europea, es va considerar que un dels principals obstacles era l'escassa visibilitat de la UE i de les seves institucions. La majoria de la població no entén els instruments i les institucions de la UE i no és conscient que la UE està protegint els drets humans i cívics dels seus ciutadans

"El nostre marc de drets es vincula amb el pes de la UE."

Des d'una perspectiva local sobre el futur d'Europa, l'atenció se centra en les negociacions del Brexit, que constitueixen un obstacle i, depenent del seu resultat, una amenaça potencial per a la continuació de la cooperació transfronterera, la integració i el procés de pau. Els participants també van identificar el Brexit com una amenaça per a l'aplicació dels seus drets com a ciutadans de la UE, especialment pel que fa a la llibertat de circulació, l'accés a l'assistència sanitària i al benestar, i els drets dels treballadors (per exemple, els treballadors transfronterers), a més, els drets de l'Acord del divendres Sant estan en perill, ja que la UE podria deixar de ser garant del marc de drets. Els participants també van expressar la seva preocupació pel fet que el Regne Unit no hagi signat la Carta Europea de Drets Socials, que s'havia utilitzat a la República d'Irlanda per protegir eficaçment els drets de les persones.

2. Idees i propostes per a una futura Europa

Les institucions de la UE haurien de ser més fàcils d'utilitzar. Els membres del Parlament Europeu haurien d'arribar als ciutadans i informar a la gent, de manera que siguin més visibles i informar els ciutadans dels seus plans. Es necessita més comunicació, potser en formes més participatives i innovadores com les rondes de discussió. Per arribar a un major nombre de ciutadans, la Comissió, el Parlament i el Consell de la UE haurien involucrar un major nombre de dones en la política i, en general, s'hauria de reforçar la interconnexió dels parlaments i altres grups.

Els participants van expressar la seva preocupació pel que fa a la política exterior de la UE, en què s'hauria de reflectir el concepte de "valors europeus" basat en els drets: les pràctiques actuals de vigilància de les fronteres exteriors de la UE estan exclouent a les persones de els valors i drets europeus.

A la frontera entre Irlanda del Nord i Irlanda, la UE hauria de seguir donant suport al procés de pau, per exemple vetllant perquè es respecti l'Acord de Divendres Sant. Per a alguns participants és molt difícil veure com pot continuar el procés de pau i reconciliació en la seva forma actual fora de la UE i els seus valors subjacents de pau. La UE també hauria de mantenir el suport i la pressió per a la protecció dels ciutadans de la UE que romanen en un Estat no membre.

"La gent entén els drets a través de les problemàtiques, per exemple, la falta de vivenda. Necessitem una caixa d'eines que pugui reivindicar, oferir i medir canvis."

Appendix: Conference Agenda – Belfast, 11 March 2019

9.30am	Welcome & Introduction Ruth Taillon, Director, Centre for Cross Border Studies
9.45am	Conference Opening Les Allamby, Chief Commissioner, Northern Ireland Human Rights Commission
10.00am	European Perspectives on EU citizenship Frédérique Berrod, Professor of Public Law, University of Strasbourg
10.20am	Dr Hynek Böhm, Technical University of Liberec
10.40am	Irish Perspectives on EU citizenship Eilis Barry, CEO, FLAC
11.00	Daniel Holder, Deputy Director, CAJ
11.20am	REFRESHMENTS
11.40am	Case Study Emma De Souza, Rights & Justice Collective NI
12.00pm	SMALL GROUP DISCUSSION
1.00pm	LUNCH
2.00pm	Projects using European instruments and law locally Seán Brady, Participation & Practice of Rights Annmarie O’Kane, Border People Dr Claire McCann, Human Rights Consortium
2.40pm	How Human Rights have shaped European values and peacebuilding in Ireland and other European conflict regions Duncan Morrow, Ulster University
3.10pm	EU Peace-funded Human Rights Projects Michael Culbert, Building Positive Relations Brid McKewon, Crossing Borders Breaking Boundaries Mirjam Bader, Politics Plus- The Next Chapter
3.40pm	SMALL GROUP DISCUSSION
4.30pm	CLOSE

For more information:

<http://crossborder.ie/mean-eu-citizen-human-rights-civic-rights-entitlements-obligations/>

<http://www.transfrontier.eu/tein4citizens/>

 @TEIN4Citizens